

ÚVOD

Ak si položíme otázku, ktorej téme sa Katolícka cirkev venuje v ostatnom čase s najväčšou intenzitou (či už na poli doktrínálnom, alebo praktickom-pastoračnom), zrejme na prvé miesto treba postaviť tému *manželstva a rodiny*, s osobitným akcentom na *identitu a poslanie* jedného i druhého v súčasnej dobe, či už v Cirkvi, alebo vo svete.

Už od čias Druhého Vatikánskeho koncilu (1962 – 1965) si Katolícka cirkev uvedomuje a vo svojej pastoračnej praxi sa sústreďuje na *obhajobu identity manželstva a rodiny* ako na absolútnu prioritu, keďže práve v tejto oblasti konštatuje najvypuklejšie prejavy aktuálnej krízy západnej civilizácie.

Je totiž zrejmé, že ak *rodina je základnou bunkou spoločnosti*, podľa tejto analógie ju môžeme a musíme právom pokladať za základnú stavebnú jednotku spoločenského organizmu. Celkom logicky potom platí, že všetky „choroby“, ktoré v spoločenskom priestore konštatujeme, sa nielenže musia nevyhnutne prejaviť aj v rodine, resp. vo vzťahu k rodine, ale práve v rodne majú svoj *pôvod* a z nej sa do spoločenských vzťahov a inštitúcií vlastne dostali...

V situácii, keď sa spoločnosť do veľkej miery zhoduje v konštatovaní *nezdravých sociálnych vzťahov* v súčasnom svete (či už ho vnímate lokálne – ako náš, slovenský „svet“, alebo i globálne), potom akékoľvek riešenie, ktoré nesústreďí svoj pohľad a iniciatívu na *prvom mieste* na rodinu, je odsúdené na neúspech.

Naopak, ktokoľvek sa usiluje pochopiť, čo sa deje s *dnešnou rodinou*, aby jej „krízu“ nielen konštatoval, ale prijal ako výzvu vysporiadať sa s ňou, a to nie zmietnutím rodiny kamsi „na smetisko dejín“, ale systematickým a nedeformovaným úsilím o porozumenie problémov a sanovanie rodinného prostredia, *nech je vítaný*.

Pomáhajúce profesie, napriek širokému diapazónu svojich špecializácií, spája práve *vôľa pomáhať* človekovi v jeho rozličných životných ťažkostiach. Aby to však mohli robiť, musia mať jasno v tom, čo je „dobro“, o ktoré sa usilujú – aby vedeli zadefinovať cesty, ktoré k nemu vedú, ako aj akúkoľvek deviáciu od neho, vrátane jej zdôvodnenia. Zdá sa, že krízu súčasnej kultúry vidíme práve v tomto – deviácie a patológie prestávajú byť nimi, lebo sú definované nie ako odklon od podstaty, ale ako „odklon od spoločensky akceptovanej normy“ a tá sa mení v závislosti od vratkej *spoločenskej klímy*, nijako negarantujúcej dobro človeka, ani stabilitu spoločnosti.

Práve v tejto situácii Katolícka cirkev, ako spoločenská inštitúcia, ponúka poctivú reflexiu na tému rodiny, jej hĺbkovú analýzu, vrátane určitej vízie, ako prekonať súčasný stav krízy (a tým aj hroziaci rozklad spoločnosti). Až aj z dôvodu absencie iných zmysluplných alternatív by nemali tieto myšlienky ostať nepovšimnuté, ani by si odborníci z pomáhajúcich profesií nemali vystačiť len s ich povrchnou mediálnou prezentáciou. Skôr naopak, práve z pohľadu pomáhajúcich profesií by si tieto myšlienky žiadali seriózne preštudovanie, s prípadným hľadaním prienikov, inšpirácií, či možnosti spolupráce *v prospech* človeka, a jeho základného „životného prostredia“, ktorým je rodina. Teda, pokiaľ im ide o tento cieľ.

Cieľom publikácie je práve prispieť svojou troškou do tohto podujatia a ponúknuť určitý *odborný komentár* posynodálnej apoštoltskej exhortácie pápeža Františka *Amoris laetitia* (publikovaný bol 19. marca 2016) – cirkevného dokumentu, v ktorom Katolícka cirkev predkladá „evanjelium rodiny“, ako svoj vklad na porozumenie podstaty rodiny, jej aktuálnych problémov či ohrození (vnútorných i vonkajších), ako aj premyslených línií ich riešení, ktoré možno charakterizovať ako „preventívne“ i „terapeutické“. Identifikovanie *podstaty* jednotlivých aspektov tejto problematiky neznamena obmedzenie sa na nejaké všeobecné konštatovania, práve naopak, Cirkev sa usiluje pochopiť podstatu (esenciu) veľmi *konkrétne*, ale zároveň *v súvislostiach*, aby jej poznanie a ponúkané riešenia boli *skutočné*, teda pravdivé a potenciálne účinné.

Ponúknutý komentár sa usiluje byť odborný jednak z hľadiska porozumenia cirkevného posolstva ako takého, a tiež z hľadiska jeho možných dopadov (inšpirácií) pre prax rodinnej (manželskej) prípravy, poradenstva, krízovej intervencie, sprevádzania a ďalších služieb, na ktorých sa spoločne podieľajú jednotlivé pomáhajúce profesie.

S. K., Ružomberok, 2. apríla 2019

OBSAH

Úvod	5
1. Úvod dokumentu	9
2. Biblický obraz rodiny	15
3. Aktuálna mozaika rodinnej problematiky	19
4. „Evanjelium“ rodiny	31
5. Láska – ale aká?	41
6. Rast v manželskej láske	47
7. Rodičovstvo – prijatie dieťaťa a vytvorenie rodiny	63
8. Systematická služba Cirkvi rodinám	77
9. Sprevádzanie rodičov pri výchove detí	101
10. „Krehké“ rodinné situácie	113
11. Rodinná spiritualita a spirituálne dimenzie rodinného života ..	123
Záver	127
Obsah	129